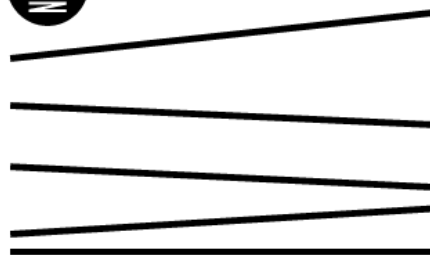

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Bonden paa Dampskibet Emma, eller Historien
om Peer Søvren's Fart til Bellevy, ...

Udgivet år og sted | Publication time and place: Kjøbenhavn : Behrend's Enke, 1847

Fysiske størrelse | Physical extent:

24 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

Londen paa Damppskibet
Luna.
1847.

59. - 130.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

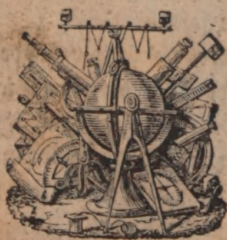

130020105373

B o n d e n
paa
Dampskibet Emma,
eller

Historien om Peer Søvren's
Fart til Bellevy, hans Op-
hold i Vandcuur-Anstalten paa
Alampenborg og Hændelser til
Vands og til Lands.

Til Morstab for sine Jevnlige fortalt
af ham selv.

Priis: 8 Stilling.

Kjøbenhavn 1847.

Forlagt af, samt trykt hos Behrend's Enke, Nabenraa 231.

„Har Peer Søveren gjort en Rejse med Dampskibet, nei han har vel ikke?“ sagde Stine, den smukke Kjælderpige, grumme nysgjærrig til Mads Madsen og Morten Peersen, som, nys ankomne til Kroen, fortalte hende dette, og nu sadde ved Skjenkebordet, hvor de spiste og drak saa jevnt.

„Ja, han har været paa Emma og i Vandneur-Anstalten paa Klampenborg, det horte jeg inde i hvite Hane. Han skal have lavet en saa moersom Historie om denne Rejse, sagde Ole Poulsen til mig, at den fik Hikke og en stor Slurk Gammeløl kom paatværs i Halsen paa ham, saa stærkt fik Peer Søveren ham til at lee, da han fortalte den.“

„Han kommer ret strax,“ sagde Mads Madsen; da vi holdt stille her, saae jeg hans Blisfebe komme jagende her op ad, og han kjerer ikke Stine forbi, det veed jeg, og mindst naar han er belemret med en ny Historie, som han venter at kunne faae betalt med nogle velsmagende Rys.“

„Kommer han? Ih, det var da rart!“ sagde Stine.

„Tys, Stine! jeg seer han holder allerede stille her udenfor; nu have vi ham strax, saa fortæller han nok,“ sagde Morten Peersen. — Det varede ikke længe, saa traadte Peer Søveren ind.

„God Dag, I Godtsfolk!“ sagde han.

„Tak for det,“ svarede Mads Madsen. „Sid ned, Peer Søveren, og drik os til af dette fyldte Kruus.“

„Tak for Tilbudet,“ sagde Peer Søveren og tømte det halve Kruus. Derpaa sad han en god Stund ganske stille og lod Dinene vandre rundt i Stuen med en ret vigtig Mine. Især fæstede han dem paa Stine, som af og til nysgjærrig skottede hen til ham, og det var tydeligt at see, at han ventede paa, at hun skulde spørge ham om noget. Men, saa gjerne hun end vilde og saa snakkelysten hendes Natur end er, saa var det i Diebliffet ligesom om der var blevet lagt en Mundkurv paa hende eller som om hun hverken kunde maabe eller mæle. Hun fæstede Blikke paa Peer Søveren og han paa hende, men ingen af dem taledes, og da dette varede Peer Søveren, som var meget belemret for at faae Hul paa sin Historie, der tryffede ham svært, for længe, saa stak han i at grine høit og skingrende og slog Hænderne sammen, i det han sagde: Nei, det er da gruseligt, hvad disse Kjøbenhavnere kunne hitte paa! at gjøre saadant et Dvinde-Damstib Emma, som kan have over hundrede Mand paa sig paa eensgang, og mig med, og dog gungle afsted med os Alletilsammens til Vallevy, — denne Reise er det Allervidunderligste jeg endnu har oplevet paa denne syndige Jord! Ja, Ja'en hente mig, er den saa!“ Herpaa drak han igjen og lod atter Dinene vandre rundt og grinte paany, saa det rystede i ham.

„Vil Peer Søveren ikke smage vor nye Soelbærbrændeviin?“ spurgte den skjelmste Stine, som ret vel vidste, at Soelbærbrændeviin er Peer Søverens

kjæreste Drif. Før han svarede, havde hun allerede fyldt et Halvpægleglas med disse røde Draaber og stod snart med det hos ham.

„Jeg siger saa Skam Tak for Tilbudet, min egen rare, lille Stine,“ sagde Peer Søveren, og han tømte Glasset langsom og med stort Velbehag, hvorved han blev ganske rød i Kinderne og hans Dine fik Glands, „Den gjorde godt!“ vedblev han. — „Du vil gjerne høre Historien om min Soreise til Ballevy, derfor tracterede Du mig med Soelbærbrændevin, Du lille Tasse! Jeg skal saamænd ogsaa fortælle dig den, det var Synd andet, da Du vel ellers staaer Fare for at dø af Nysgjærighed.“ Hermed trak han hende kjælent ned paa sit Skjød og kysede hende midt paa Munden, hvorpaa han sagde: „Nu har jeg smurt godt, saa kjør jeg godt. Vi Menneffer ere dog nogle underlige Menneffer,“ tilføiede han, „jeg har jo Lov, til at kysse vor Moer derhjemme saa tidt som jeg vil, og dog kan jeg være saadan en Nar efter at kysse Stine!“

„Lad saa være med det,“ sagde Stine og sled sig løs fra ham. — „Fortæl nu, Peer Søveren, og lad alle galne Nykker fare!“ hvorpaa Peer Søveren fortalte:

„Da jeg havde aflæstet hos den tykke Dame som paa Rusbanen i Tivoli bestilte et Læs Tørv hos mig*), fjorte

*) See: „Peer Søvens moersomme Handelser i Tivoli ved de svenske og norske Students Afsteedsbilde den 27de Juni 1845,“ Side, 20.

jeg med min tomme Vogn til „hvilde Hane. — Der tog jeg mit medbragte Kistetoj paa, for jeg vilde til Damps, det havde jeg besluttet, da jeg var grumme nysgjærrig efter at erfare, hvordan det saa egentlig gaaer til, at Dampen kan futte saadant et svært Skib med mange Folk og Fæ paa saa raff frem, og jeg grundede tillige paa at udspeculere, om man ikke ved Hjælp af den Damp, som Hestene snuse fra sig, kan med et ærligt Læs bruun Skovtørø komme hurtigere over Geels- og Dumpedals steile Bakker, end nu, naar man anbringer en Dampmaskine paa Dgenes Snuder.“

„Da jeg nok saa stadfæstelig gik ud af „hvilde Hane's“ Port, sagde Rasmus Jen, den Lurendreier, til mig: „Hvor skal Peer Søren hen, siden Du er saa pynstet, om jeg maa være saa nærværende at spørge?“ — „Det var nok værd at vide, Rasmus Jen,“ svarede jeg. — „Du har nok en ny Historie i Kikkerten?“ — „Det kan nok hændes, men om ellers Nogen skulde spørge dig derom, saa kan Du baresten sige, at Du veed det ikke. Farvel!“ og hermed gik jeg, men han gloede nysgjærrig efter mig, og jeg svarede ham saa mut, fordi det er saadan en fæl, luun Bonhase.“

„Jeg dreiede om Hjørnet og gik ned af Vestergade, hvor der er saadan en fæl Allarm og Stei; derpaa gik jeg over gammel Torv og videre ind i Byen, hvor jeg mødte en Mand, som gjør Madisterypølse og Bolledeig. Det er et rege deerligt Menneske, som endda ikke er saa pruttet paa det, naar han kjober Torv af mig.“

„God Dag, Fatter,“ sagde jeg. — „Jh, see god Dag Peer Søren,“ sagde han. „Det er sjældent at

man seer Jer uden Heste og Bogn, og saa pyntet; I skal vel i Stads?" — „Ja, saadant noget," svarede jeg, „for jeg agter for første Gang i mit Liv at prøve Soen, og det paa Emma." — „Aha, nu forstaaer jeg Jer. I vil dampe til Klampenborg og see Vandcuur-Anstalten," sagde han. — „Emma hun fyttér nok ikke længer end til Valley, det har Kaptainen sagt, hvor jeg leverer Tørv," sagde jeg. — „Nei, deri skal Kaptainen nok ha'e saa megen Ret, men Valley hun ligger flods op til Klampenborg." — „Taf for det," sagde jeg, „men hvorledes kommer jeg paa Emma?" — „Hun ligger ud for Dvæsthungsgade og er let at finde." — „Ja, det er nu godt nok, men hvor finder jeg Dvæsthungsgade?" — „See, Peer Søren," svarede den gjevne Mand, som gjør Madistørpelse og Bolledeig, „naar I nu gaaer gjennem Østergade og over Kongens Nytorv til Nyhavn, paa Byens Side, saa gaaer I barestens ned af Nyhavn og spørger Jer videre frem." — „Farvel og saa mange Slags Taf," sagde jeg, og saa gif jeg den Bei han havde sagt.

„Da jeg var kommen ned til saa omtrent Midten af Nyhavn, stod der saadan en blaatrøielædt Driver af det Slags, som kaldes Ulfe. Hans ene Kind var udstoppet med Skraatobak, at den stod ud fra Hovedet, som var det en opblæst Svineblære, og begge Næver havde han stufket i Buxelommerne. Hans blanke Hat var slud som en Julekave og under denne grinte mig et lystigt Ansigt imøde. „Jeg kan see paa Fatter," sagde Drivren, „at han skal med Dampsskibet; han er saa strunk og pyntet." — „Kan Du det?" spurgte jeg. „Du er jo fa'en til Karl til at gi'tte, for det har jeg jo rigtignok

betænkt; men kan Du sige mig, min Ven, hvor Emma
 hun ligger? — „Det baade kan og vil jeg,“ svarede
 Driveren; „Fa'er er vel ikke bange for at give til en
 Snaps?“ — „Her er 4 Skilling, følg mig saa hen til
 Emma,“ sagde jeg. — Det skal jeg“ sagde han grinende
 og tog mig under Armen og trak afsted med mig, som
 om vi vare gamle Bekjendte, der havde spilt mangan
 en god Polstpas sammen.

Undervejs sagde Driveren: „Fa'er har nok aldrig
 seet et Dampskib før? „Jo, en eneste Gang saa jeg et;
 men det var saa langt ude i Søen, at jeg ikke kunde
 see det rigtigt. Vor Moer var med og hun sagde at hun
 langt, langt ude saa en sort Prif og at det var et
 Dampskib; vor lille Maren derimod sagde, at det var en
 Reiemand eller en Bildand. Jeg troer dog, at vor Moer
 havde Ret og at det var et Dampskib.“ — „Saa har
 Fa'er ikke seet et Dampskib nær ved; da skal I undre
 Jer,“ sagde Driveren. „Man kan hverken see Damp eller
 Maskineri, hverken Mast eller Seil eller Tougværk. Det
 er Alttilsammens skjult for Dinene og stikker inde i Træ-
 værket. Emma ligner et stort Deigtrug. Man seer
 kun Styrmanden; han sidder i hendes bageste Ende og
 styrer hende med to lange Bognkjeppe og saa glider
 hun afsted langs hen ad Vandsskorpen og I skal undre
 Jer over hvor hurtigt I kommer til Balleby.“

„Medens han fortalte alt dette, gif vi ligeud og kom
 ned til Enden af Nyhavn, hvor der flyder en grumme stor
 Sø, som Driveren kaldte: „den spanske Sø.“ Tæt ved
 Søen stod et lidet Arreshuus med et Lusthul i, ligesom
 ude ved Tivoli; og tæt ved dette, i Søen, laae

der mange saadanne smaae Dampffibe, som lignede Deigtruge. — Der ligger Emma, Fa'er," sagde Driveren, „stig nu forsigtig ned paa hende. Hei, Ole!" raabte han, her er en Mand, som vil med!" — Nu rakte Styrmanden mig Haanden og trak mig ned paa Emma; derpaa pjadskede han med Bogtkjæppene i Vandet og saa gled hun afsted med os."

„Der kom saadan en grumme underlig Fornemmelse over mig, da jeg gled hen ad Vandet, ligesom Anden i Gadeskjæret. Det gysede i mig fra Naksen, lige midtvejs igjennem Kroppen og heelt ned i den venstre store Taa. Himlen var saa klar som en Rude i Kongens Slot og Solen stod paa hende saa guul og deilig som en Klat ævret Smør i et Fad Meelgrød, og hun var næsten saa varm som Grøden, naar den lige kommer fra Jlden. Det var saa smukt at see hen til den knippelfste Bro og Dvafterne med Torst og Rødspetter og paa Folt, som gik over Broen, og paa Skibene, som gik under Broen, og det var saa yndeligt at høre flere Klokker ringe: „Klinge=linge=ling!" og Bolgerne svinge: „Kluf=kluf=kluf!" ja, de klare Taarer trillede, Dælen ravnrykte mig, ud af mine Dine, af Rørelse over, at jeg skulde opleve saa meget Kært, som de fleste af mine Jevnlige aldrig komme til at opleve. Der er nu, per Exempel, Lars Christens, som ellers vil være saa fleg, han sagde nyssen ved en halv Væg i store Kro i Lyngby, at han aldrig har været paa Soen eller seet et Dampffib, det er, Fa'en deise mig, sandt, nu kan I i troe mig."

„Fra „den spanske So" kom vi ind i et mørkt Farvand, som jeg troede er det, der kaldes „det sorte Hav." —

Langs med den ene Side af denne mørke Sø stode der nogle fæle høie Fæstninger eller grundmurede Krigsskibe med mange sorte Skydehuller i. Noget forbi dem var der en Hønsetrappe, og den glæde vi hen til."

"Nu kan Fa'er stige ud," sagde Styrmanden. — "Det gik Pokkers gesvindt," svarede jeg; "er det Vallerup, og med Forlov, hvor gaaer jeg til Slampenborg?" — "Fa'er seer mig altfor skikkelig ud til, at jeg kan tro at I er fuld eller gal, endsiige at I vil gjøre Nar af mig," svarede Styrmanden; "jeg vil hellere tro, at Peter Begmand, den Skalk, som viste Fa'er hermed til Hæren, har spilt Jer et Puds. Naar I nu stiger op af Trappen her, saa er I paa Christianshavn."

"Alk, jeg elendige Mand," sagde jeg forfrækket til mig selv, "saa er jeg da kommen didhen, hvor det vrimler af Raspe- og Forbedringshuusfanger, samt andre store Tyveknegte og Tyvekvinder, af Mordere og Mordbrændere, — didhen hvor man sælger Hingslestinker og Hoppefidt, og didhen, hvor det vrimler af Børn, som ingen Forældre have eller have nogensinde havt hverken Fader eller Moder, — af Forældre, som hverken have Mand eller Kone, — alk, jeg elendige Bondemenneste! Hvad havde Du ogsaa paa Emma at bestille, Peer Søveren?" vedblev jeg, og mine Dine bleve igjen fugtige, ja, Fa'en hente mig, gjorde de saa! "Kunde Du ikke pænt kjørt hjem til din Kvinde og dine Børn, og undervejs møret dig lidt i Kroen hos Stine, den Tasse? — Du var nysgjærrig, Peer Søveren, og vilde vide meer end Du behøver; for naar Du forstaaer at dyrke din Jord og passe din Mose, saa er det nok, og Du er ikke skabt til at opfinde Dampmaskiner til

Hgenes Snuder, derfra skulde Du smukt holde din Næse. Nu har Du Straffen og staaer ved Kysten af Amagerland, hvor man endog hugger Hovedet af Folk og sætter det paa en Stage, hvorpaa det griner gruseligt i Maanestien!"

— Jeg sagde nu med stor Græmmelse til Styrmanden: „Jeg vil tilbage til de ærlige Kjøbenhavnerne, ja, Dælen fare i mig, vil jeg saa, ellers troer jeg, at jeg arme Peer Søveren døer af Sorg og Elendighed."

„Ei, ei," sagde den gode Styrmænd grinende, „er I Peer Søveren? det fornøier mig, den Dnde tordne mig, at see Jer! I er en lystig Gut, har jeg hørt. — I skal ikke være forknøgt, for jeg skal strax bringe Jer tilbage til Kjøbenhavn og saa kan I endnu godt komme med Emma til Vallev; hun gaaer først af om en lille halv Time."

„Er dettehersens Deigtrug eller Skib da ikke Emma?" spurgte jeg, og saa skak Styrmanden i at grine, at Buxerne rystede paa ham og en stor Skraa foer ud af hans Mund og druknede i det sorte Hav. — „Nei, Faer," svarede han, „dennehersens er en Færebaad. I kan jo ogsaa see, at hun ikke gi'er nogen Røg fra sig." Nu skjed han os med en Vægtermorgensstjerne bort fra Hønsetrappen, hvorpaa han pjadede i Vandet med Bognkjæppene, og saa begyndte vi at glide og kom snart ud af det sorte Hav, over den spanske Sø og tilbage til det lille Arresthuus. Før jeg steg op af Tæren, betalte jeg Styrmanden 8 Skilling, hvorpaa denne raabte: „De Knude!" --- „Holloi!" svarede et tjæret Sømandsnesse. — „Vilis denne gode Mand om til Emma," sagde Styrmanden. — „Det skal jeg," svarede Sømandsnesket og saa tog han mig ved Haanden og hoppede afsted

med mig omkring et Hjørne og ind i en anden Gade, at jeg ordentlig kom i Trav derved og Folk saae efter os og grinede. Denne Gade hedder Kvæsthuusgade og der var et stort Oprør iblandt Menneskene i hende. Mandss- og Kvindemennesker skreg og sloges, saa det var meget uheldigt at høre og see paa, og jeg begyndte at blive ganske bange.

„Stig mig, min gode Ole Knude,“ sagde jeg til Sammenstødet, „hværfors skriger disse Folk og slaes og rive Klæderne af Kroppen paa hinanden?“ — „Det skal jeg sige vos,“ svarede Ole Knude, „det er for at komme med Emma til Vallevy; det er tredje Gang, at hendes Klokke røres, saa gaaer hun snart.“ — „Kan jeg da ikke komme med?“ spurgte jeg. — „Jo, saamænd kan I saa,“ svarede Ole Knude; „naar I giver til en Snaps, saa skal jeg hive Jer ombord.“ — „Ja, gjør det, Ole Knude,“ sagde jeg og gav ham 4 Skilling, „for jeg vil grumme gjerne med,“ hvorpaa han atter tog mig ved Haanden, trak mig hen til Vandet og sagde: „Stig nu op paa Bulleværket og vær ikke forklænt. Naar jeg siger: „Jo!“ saa flyver I over paa Emma.“

„Da jeg stod paa Bulleværket og medens de fine Folk vedbleve at skriger og slaes for at komme paa hende, saae jeg hele Emma ligge for mig nede i Vandet; der vare mange, mange Mennesker paa hende, og som jeg bedst stod og lyttede til, hvor yndeligt hun ringlede med sin Klokke, og undrede mig over, at hun fyttede hvid Røg ud af sin lille Skorsteen og fattede sort Røg ud af sin store, saa raabte Ole Knude: „Kroppen stiv, Fatter, nu skal I ryge af Stabelen! — Jo!“ — Jeg havde neppe

faaet mig stibuet, før han bagfra greb mig i det tynde af Livet, løstede mig høit i Veiret og, idet han raabte: „Lad gaae!“ fløi Peer Søvrén gjennem Lusten, og det sagde, Fa'en æde mig: „plump!“ da jeg fik Gudsfæste paa Emma.“

„Av, mine Tæer,“ raabte en Dame, hvis Fodder jeg uforvarendes var kommen for nær. — „Jeg be'er Deres Naade saa meget om Peer Larsen,“ sagde jeg, „det er Ole Knude's Skyld og ikke min; for havde han hivet mig noget mere histover, hvor der endnu er nogen Plads, saa var det ikke skeet. Deres Naade kjender maaskee Ole Knude, det er et godt Stykke Karl, men Peter Begmand er en stor Hallunk, ja, Fa'en spille Trekort med mig, er han saa!“

„Hvor man kommer hen nuomstunder,“ sagde Damen til en Herre med en fæl skjæv Næse, „seer man Bønder og maa taale Bønderconfect. Saaledes gaaer det i Livoli, saaledes paa Dampskibene og saaledes vil det vistnok ligeledes blive Tilfældet paa Jernbanen, naar den først er færdig.“

„Det troer jeg selv,“ sagde jeg, „for jeg vil, Dølen hente mig, ogsaa prøve Jernbanen.“

Manden med den skjæve Næse saae skjævt til mig og sagde til Damen: „Her burde være Politi eller nogle Husarer ombord, som kunde holde saadant næsviist Folk i Ave.“

„Herudover staar jeg i at grine; for jeg kunde nok tænke mig til, at Husarer ikke kunde ride ret langt om paa Emma, og jeg undrede mig over, at den fornemme Mand med den skjæve Næse sagde saadanne enfoldige Ord; ogsaa tænkte jeg paa, at der kun var en grumme liden

Forstjel paa mig og den fornemme Dame, som lod saa haant om Bonden, dertilfjends vi kom ud af Moerses Liv, og derudover grinte jeg ogsaa. De Store tænke, naar de æde lækkert og sidde varmt i Salunen, ikke paa, at Bondens Glid og Møie forskaffe dem en stor Deel af disse Herligheder, og dog agte de Bonden ringe; men det kommer nok andre Lider, eftersom Bonden er opvaagnet og begynder at troe, at han ogsaa er et Menneske og at den gode Gud har forundt ham Krav paa Menneskerettigheder. —"

"Nu var Emma bleven ganske fuld af Mennesker, som sadde og stode klods op til hinanden paa hende, hvorpaa hun igjen flyttede og fattede hvid og sort Røg udaf den lille og store Skorsteen, og da hun saa holdt Røgen inde i sig, saa begyndte hun at vrifke saa sagteligen. Da hun saaledes havde vrifket en liden Stund, saa begyndte det stærkt at rungle og gungle i hende, alkeratens som i Mads Jensen's Kones tykke Mave, naar hun har ædt gule Urter og drukket suurt Ol ovenpaa; hvorpaa Emma gik frem og vendte sig om, og saa smurte hun afsted, forbi alle gabende Mennesker i Land og de store Skibe, som man siger faae Skjærbug af Mangel paa Bevægelse. Vi kom ud i „det store Verdenshav," saaledes kaldte det en ung Mand, saadan en Grinebider, som jeg spurgte derom, og Vandet hun gik høit og lavt og op og ned, saa det var sælt rart at see paa."

"Det var godt, at vi stode saa nær hinanden, for jeg begyndte at svinge, hvorudover Grinebideren meget morede sig. Han forærede mig en Cigar, som lugtede godt, men var sæl stærk at ryge, hvorpaa han forklarede mig

meget angaaende de Riger og Lande, som vi kom forbi. „Det Fjonne Land,“ sagde han, som Fa'er seer der tilvenstre med den skovkrandske Kyst, de kornrige Vange, de duftende Enge og de yndige Lyststeder, er Den Sjælland. Paa denne D boer et lystigt Folk, som holder meget af at more sig, at elske, samt at spise og drikke godt; om stort Andet besymrer det sig ikke. — Historie, saa i skraa Retning for min Finger, ligger Charlotte's Lund med sit Slot, som om Sommeren beboes af Kjøbenhavns Gouverneur Landgreven af Hessen, naar Høisamme ikke har taget Ophold i Rumpenhelm. Naar vi komme midt ud for dette Herresæde, maa I tage Sigaren ud af Munden; thi ellers kommer et Compagni Soldater svømmende ud mod os og jage Bajonetterne i Gimmal. Hun bliver da læk og vi drukne Alletilsammens; det turde forøvrigt være besynderligt godt for Jer at erindre, at det er ganske og aldeles stridende mod underdanigst Respect, at ryge Tobak eller Sigar, naar I gaaer forbi Huse, hvori fyrstelige Personer boe, da I ellers for denne skrækkelige Forbrydelse staaer Fare for at blive spiddet.“ —

„Naar Fa'er,“ vedblev Grinebiberen, „kaster Dinene tilhøire, hvor jeg peger hen, saa seer I Wien, hvor Reiseren af Østerrige boer, som tog Stjernefigeren Tykke Brage i sin Tjeneste, da Danmark ikke meer kunde bruge ham. — Den lange, skalbede Stribe Land, I seer bag Wien, er Kongerigerne Østerrig og Norge, og histoppe, hvor I intet seer, er Finland, som tilhører Selvherskeren over alle Russer.“ — Han grinte svært, og jeg mærkede nok at han vilde gjøre Nar af mig, for Kjøbenhavnerne holde grumme meget af, at gjøre Nar af Bonden, men

De er Søbrødre, Ja'en hente mig, heller ikke, som man pleier at sige, falden bag af en Vogn. „I lyver ganske moersomt,“ sagde jeg og lo. Dertil svarede han ikke, men grinte endmere, hvorpaa han trængte sig og mig hen til en Abning i Emma, hvorudi det gik: „Bums, bums! — bums, bums! — op og ned! — bums, bums!“ — „Det er Maskineriet,“ sagde han. — Ved at see dermed, blev jeg noget hovedsvimmel, hvorfor jeg vendte mig om; men nu begyndte det at rungle i min Mave og jeg fik Obsternatser. „I seer saa bleg ud I'er,“ sagde Grinebideren, „I har nok faaet Søsngen.“ — „Gud bedre mig, jeg har det saa ilde,“ svarede jeg, og med det samme kom det Indvendige ud af mig; jeg kunde ikke gjøre for det.“

„Foran mig stod en Dame, som havde Skjæg paa Hagen og en stor Borte paa Næsen. Hendes Silketørklæde fik Skade af min Søsngen, hvorudover hun skjældte mig uskyldige Mand saa slygt ud, som var jeg en Rænkeshund. Jeg er ikke ond af mig, men det morede mig dog gruseligt, at ogsaa hun fik Obsternatser, just som hun bedst skjældte. „Profit!“ sagde jeg, hvorudover Grinebideren og mange andre grinte fælt. Nu blev Damen med Skjæget mere vred og skjældte mig endværrer ud; men som hun var bedst i Gang dermed, kom ogsaa det Indvendige ud af hende, hvorved dog kun min ene blanke Støvle tog Skade. „Nu er det betalt,“ sagde jeg, „og mange Tak, for nu er jeg vel fri for flere Skjældsord,“ og det blev jeg da, for hun maatte sætte sig hen paa en Bænk, saa daarlig var hun.“

„Snart efter hørte Emma op med at rungle og

gungle og saa vriffede hun lidet og saa stod hun stille, hvorpaa der blev lagt et Bræt paa hende, der gik over til nogle andre tynde Brætter, som hvilede paa omtrent to Snese langtflaaet, opadstaaende Vindebrænde, der var rammet ned i Vandet, og den ene Pind stod nogle Alen fra den anden. Folk sagde, at det var Broen ved Balleby og gik over paa hende, hvilket jeg ogsaa gjorde, men jeg var grumme bange for, at hun skulde gaae i Stykker, men jeg slap endda deraf med Livet. Folk og jeg gik, ligesom Gjæsfene, den ene efter den anden, over Broen og kom forbi Balleby, som er et kjønt Huus, hvor man kan faae baade god Æde og Drikke, og til en stor rød Port, som hedder Klampenborg. Indenfor Porten gjorde Alle høire om og jeg med, og saa kom jeg igjen til saadant et lidet Arresthuus med et Lusthul i, hvor jeg for 12 Skilling fik en Billet, og saa kom jeg ind igjen: nem en anden Port, hvor en pæn Mand tog Billetten fra mig og saa var jeg da i Vandcuur = Anstalten."

"Det er saamænd sandt, hvad Ordsproget siger, at Søen hun tærer. Jeg var bleven saa sulten, som om jeg ikke havde faaet Æde i fjorten Dage, hvorfor det var mig overmaade kjært, strax at støde paa et Huus, som kaldes „Boutik.n" og hvor der stod en deilig Kringle over Døren. Derind begav jeg mig og kjøbte fire Hydebrød, som jeg aad paa Trappen, hvorpaa jeg saa sagte begav mig videre i Haven, hvor jeg ventede at faae mange sjeldne Ting at see."

"Der er flotsikke saadan Jav og Plaseer i Vandcuur = Anstalten som i Livoli. Der er ingen D og ingen Rusbane og ingen Karussebane og ingen Bazar og intet

Theater og ingen Veridere og ingen Marsviin og ingen mørke Lysthuse og ingen Abekatte, men en Kaglebane er der, for jeg hørte Kuglerne rulle langt borte og jeg løb paa kryds og tværs for at hitte Banen, da jeg er en stor Nar efter at sla'e en Pot; men jeg hittede hende ikke, alt det jeg søgte, hvorudover jeg blev noget fortrødelig og Tiden begyndte at blive mig sæl lang. Jeg traf paa en lille, tyk Mand med et glad Ansigt, der stod stille og aabnede sin Ennuustaafe, for at tage sig en Priis. „Med Korlov," sagde jeg, idet jeg stak mine Ringre ned i hans Daafe og tog en Priis. „Kanskens De vilde sige mig, hvad det er for en Anstalt her?" — „Det er en Vandcures Anstalt," svarede Manden med det glade Ansigt. — „Ja, det er nu godt nok, men hvad er det?" saade jeg. — „Et Hospital, hvor man curerer alle Sygdomme med Vand." — „Et Hospital? troer Sa'er dog ikke, at en Soprian engang imellem kunde være godt?" spurte jeg. — „Hvad os To angaaer, da troer jeg Sa'er har Ret, vi kunne i det mindste forsøge det her i „Thepapilonen," svarede han, hvorpaa han begjærede „en Dphøning" og saa kom der to Soprianer og en Flaske Vl og vi satte os ved et Bord udenfor „Papilonen." — „Eing Gott!" sagde han. — „Jeg siger saa mange Tak!" sagde jeg, og saa stak vi Glasene tilbunds og det gjorde mig meget godt, hvorpaa vi tilfæmmens gik videre i Skovhaven, hvor der staaer adskillige Huse, nogle med Tegltag, andre med Straatang. — „Disse Huse beboes næsten alle af Syge," sagde Manden med det glade Ansigt. — „Hvem er det der synger saa grumme stærkt hiinde?" spurte jeg. — „En Syg," sagde han. — „Er de Folk ogsaa syge, som grine saa grumme stærkt?" — „Lutter Syge," svarede han, „siden, naar Concerten begynder, saa kan Sa'er faae alle de Syge at see i Concertsalunen, som vi nu skulle gaae hen og bese. Nu paa de sig i „Kobuset" og de andre Huse, for siden at vise sig i Glands og Herlighed."

„Nu kom vi hen til et stort, stadseligt Huus med en stor Glasbikube ovenpaa og to Sidelængder. Udenfor det er der Børnke paa begge Sider og vort kjære Dæmmebryg."

flag vajede oppe paa en høi Tuglestang. „Det er Concertsalunen,” sagde Manden med det glade Ansigt, „lad os gaae derind,” og saa gik vi da derind. Det er en stor, rund Salun med mange Bænke og Stole. Hun er malet brunn og hvid og Loftet, der ogsaa er formet som en Viskube, bestaaer af lutter brune og hvide gamle Kjærlingsansigter, som grine fælt til hinanden. I Midten hænger en Lanterne med en stor Krands om sig af smaae Lanterner; heelt bag staaer en Cauditor og sælger Sodekaver. Rundt om under Loftet er der gjort en Gang, hvor Folk kunne sidde. Deroppe, over Døren, hvor vi kom ind, blæser Musikken. Ved Siden af den store Salun, tilvenstre, er Læsesalunen, hvor der er ophængt grumme mange Fortegnelser over Priser paa mange Vine og nogle udenlandske Båndsorter; ogsaa laae der et Par gamle Aviser. „Da skulde Fa'en gi'e saa mange Penge ud for Bånd,” sagde jeg, „eller betale Vinen saa dyr.” — „Fa'en skulde ogsaa sætte sig her ned og læse i Midten af Salunen,” sagde Manden med det glade Ansigt, „og lade sig gjøre Nar af for sine 12 Skilling. See, Fa'er, lige over Hovedet paa den, som sætter sig her, er anbragt en brunn og hvidstribet Nathue; det er en Jinte, — det er at gjøre Nar af Folk. Nei, da lægger jeg heller 4 Skilling til og gaaer i Livoli, der bliver man ikke gjort Nar af og faaer bedre Smæk for Skillingen.” — „Havde jeg barestens vidst,” sagde jeg, „at dette er et Hospital, saa havde jeg, Dælen spli'e mig, sparet mine 12 Skilling; der er jo megen mere Commerce ovre paa Dyrehavsbakken paa den Tid, der er Kunst at see, og det koster intet. Der kunde man ogsaa faae sig en Pot Regler; det er Skade, at det er saa seent paa Naret, at Dyrehavstiden er forbi, ellers skulde vi mere os lidet derovre med Mester Jakel og Abekatten og de smaae Hunde og Katte, som gjøre Veriderkunst.”

„Nu førte Manden mig ud i det Frie og om tilvenstre. „Gik ind af Vinduerne der, Fa'er, saa skal I see Stads, det er Kongens Salun!” — Jeg saae da ind og der var grumme pænt derinde. To Sophæer stode ovenpaa hinanden og to Stole ovenpaa hinanden, og saa atter to Stole ovenpaa hinanden og saaledes blev det ved paa Si-

berne af et stort Bord, som var gjort af det pure Guld. Foran Bordet stode nogle smaae Stole uden Ryg for Børn. Alt Huisgeraad var gjort af Guld, Sølv og Edelstene. Hvad der fornøiede mig bedst her, var, at jeg fik Die paa vor kjære Konge og Dronnings Rustet, hver paa sin Side af de to Sophaer, som stode ovenpaa hinanden. De vare saadan afhuggede under Kruset og havde ingen Arme og hvide som Kridt vare de. „Kommer Kongen og Dronningen ogsaa her?“ hvidskede jeg til Manden med det glade Ansigt. — „Endnu have de aller-naadigste Majestæter ikke været her,“ svarede han, hvorpaa han saa grumme sagte hvidskede mig noget i Det, at jeg ikke forstod andet deraf end: „saalænge Kjøbenhavnsposten . . .“

„Nu gif vi videre om i Skovhaven, hvorfra man kan see ned til „det store Verdenshav,“ ligesom man overst fra Rundetaarn seer ned paa Kjøbmagergade eller Tivoli, saa høit ligger hun. Vi kom hen til en lille Boutik, hvor der ogsaa hang mange Fortegnelser over Priser paa Vine og udenlandsk Vand, og med en aparte Vandindretning. Medens min Morfar besaa denne Indretning, horte jeg atter Reglekuglerne rulle, men, vi kunde, Ha'en deise mig, ikke hitte Banen. — Derfra gif vi til en lillebitte Tobaksboutik, som lignede en opslaaet, stor Paraply. Der kjøbte min Morfar Snuus. Imidlertid saa jeg paa nogle Fugle, som hoppede i et Buur, der var ophængt i et Træ tæt ved Boutiken. Jeg tænkte: „imellem disse Fugle besinder sig vistnok „den talende Fugl;“ thi ellers er her jo intet mærkværdigt,“ — og jeg seilede ikke. Jeg tog min Hat af og nikkede ærbødigt, hvorpaa jeg sagde: „Deres Naade! med Forlov, paa hvilken Naade skal jeg komme tilbage til Kjøbenhavn? det begunder allerede at blive finster. Jeg gider ikke gaar den lange Vej tilfods og jeg vil ikke meer paa Emma og blive søsng eller maaskee ført bort og solgt som Slave, om jeg saa fik mange Penge til.“ — „Kumlebus!“ svarede en af Fuglene, om enten med Næbet eller Halen, skal jeg ikke sige. „Jeg takker deres kongelige Hoied for godt Raad,“ sagde jeg og stræbte ud med det venstre Been; „jeg har desuden aldrig kjørt i Kumlebus, og gad nok vide, hvore-

des det er at kjøre i saadan en Kasse," hvorpaa jeg gik baglænds, for jeg veed nok hvorledes de Store skulle have det."

"Concerten er begyndt," sagde min Makker. "Lad os gaae tilbage og høre paa den smukke Musik." — "Ja, lad os det," sagde jeg, og saa gik vi. Concertsalunen var næsten fuld, mest af stadselige, trinde Qvindfolk. "Er det af bare Vand disse Damer ere saa trinde og raske?" spurgte jeg. — "Det skal jeg ikke kunde sige," svarede min Makker, "den friske Luft og det magelige Liv bidrager vel ogsaa dertil." — "Hvor meget Vand drikker vel enhver af dem om Dagen?" — "Saa omtrent en Tønde; men det er ikke meget. I Tydskland drikke de, som op- holde sig i nogen Vandcur-Anstalt, et Døst daglig." — "Det var meget." — "Ja, tilviise er det meget."

"Musiken spillede yndelig. Dette Slags Musik kløer mig meget bedre i Dret end den, som de gjør ved at men- gelere Trommer, Knaldperler, Fiveliner, Oblas, Fløiter, gule Urter, Basser, Sang m. M. tillsammans. Da vi længe havde fornøjet os med Musiken, som er det bedste der er i Hospitalet, trak Makkeren mig ud i det Fris. Aftenen var saa sort som en Skorstensrøge. "Jeg maa nu tage ind til Staden for at fuldføre mine Embedsforret- ninger," sagde han. — Jeg tog Hatten af og strabede bagud med Benet og sagde: "Er Herren Embeds- mand?" — "Ja, en af Stadens høieste." — "Vær mig naadig," vedblev jeg, "saafremt jeg har været for nærvæ- rig." — "Er kanstseens en Excellence?" — "Nei, min Ven, end- skjøndt jeg lukker Munden godt op og vaager saa taalelig for Kølket." — Borgermester?" — "Nei, endskjøndt jeg er seig som en Aal." — "Hvad fa'en — Gud forlade mig min slemme Synd — er I da?" — "Taarnvægter, min Ven, og jeg agter nu at kjøre hjem i Rumlebus, for i rette Tid at afløse Reserven og gjøre min Pligt." — "Saa kan I nok raabe om Hjælp, naar Nogen vil overfalde og plundre os. Jeg vil ogsaa kjøre til Staden i Rumlebus, saa kunne vi følges ad, Herr Taarnvægter, og saa kommer jeg med det samme til „hvide Hane" i maneerlig Tid, hvil- ket just ikke altid har været Tilfældet." — "Det er mig

„Hært, at vi kunne følges ad,” sagde Taarnvægteren, „for I er ikke saadan en tværdreven Bondebrønnert, som ikke troer sig selv, endsiige Næsten, og hellere døer som et Dø, end giver et par Mark ud for at opløse og opmuntre sig. I er en raff, munter Mand, som jeg godt kan lide og vi skal, min Tro, have os en liden Forfriskning i Ballerup, før vi rumlebusse til Kjøbenhavn.”

„Tør en Bonde ogsaa komme i det fornemme Ballerup?” spurgte jeg, idet vi gik igjennem den store Skovport. „Nu tør Bonden gjøre Alt med, Ratter,” svarede han, „om det saa skulde være, at spille Trumf ud til Godsieren.”

„I Gangen i Balleruphuset stod en forthaaret Pige med et Lys i Haanden; hun var næsten lige saa smuk som Stine der. „Smukke Pige med det sorte Haar,” sagde Taarnvægteren, den Skjelm, „Gieb uns was Branteviin og Bier og Schmerebrød,” for han taler godt Tydsk og er en moersom Mand. Dette fik vi da ind i en net Stue, hvor vi aade og drak saa javnt og snakkede og lo; hvorpaa Rumlebus begyndte at trompete og saa betalte vi hver det halve og skyndte os ud for at komme med den. „Kommandeur!” raabte Taarnvægteren: „Her!” raabte Manden, som staaer bag paa og kommanderer Rumlebus. — „Vi to skulle med til Bven, er der Plads?” — „Plads i Overflødighed, værsgo og stiiig ind!” sagde den artige Kommandeur, og det gjorde vi da.”

„Rumlebus er en oval Kasse med en Bænk rundt om. Bag to Gardiner brændte to Lamper, saa hun var tusmerk og jeg ønskede: „gid Stine sad her ved din Side.” Derinde sadde to Damer, en tyk og en tynd. „Gud, hvor her trækker!” sagde den tynde, hvorpaa Taarnvægteren lukkede en Rude. — „Gud, hvor her er kvalmt!” sagde den tykke, hvorpaa jeg lukkede en anden Rude op. Saa begyndte den tynde igjen og saa den tykke og vi lukkede Ruderne op og i, indtil vi bleve kjed deraf, hvorpaa Damerne gave hverandre Stikpiller. Jeg saae i Tanker hen paa Gardinerne, bag hvilke Lamperne brændte og da jeg vendte Hovedet, sad en Krigsmand med en gruselig Knebelshart og store Kosine i Rumlebus. „Hvor Fjæm er denne Krigs-

mand kommen fra?" hvidskede jeg til min Nabo, Taarnvægteren; men før han svarede og jeg skottede hen til Krigsmanden, sad der en anden pæn Mand med en Braknæse ved hans Side. "Det gaaer nok til med Hereri," sagde jeg. — "Evs," sagde Taarnvægteren, "lad os høre hvad de trættes om." — "Araberer *Ublekave**] er Tidens største Helt," sagde Krigsmanden. — "Jeg kjenner en Livvagtsskarl, som kan bukke begge Enden sammen paa Araberen," svarede den Anden. — "*Ublekave*, siger jeg, æder hele Livvagt-n," sagde Krigsmanden. — "Der skal en god Appetit til, men den Livvagtsskarl, jeg kjenner, la'er han nok være at æde." — "*Ublekave*! siger jeg!" — "Livvagtsskarlen, siger jeg!" — "*Ublekave*!" — "Livvagtsskarlen!" — "Herre, her har De min Handske," sagde Krigsmanden barst. — "Mange Tak," svarede den Anden, "men jeg gaaer aldrig med Handsker." — "Er De Kavaller?" — "Jeg er Toffelmager." — "Dho," sagde Krigsmanden grinende, idet han trak sig i Kneblsbarten, "saa maa jeg give Dem Ret."

"Imidlertid rumlebusfede vi afsted, alt hvad Remmer og Tøi kunde holde. Nu ringlede det, hvorpaa Rumlebus stod stille og Bagdøren gik op. En smuk, gammel Kone med lange, hvide, stive Haar omkring Munden, ligesom vor Kat, krob ind. Hun stak Hovedet ud igjennem Bagdøren og sagde til Kommandeuren: "Vil De lade holde ved St. Petersborg, der stiger jeg af," hvorpaa hun vendte sig og sagde: "God Aften alle Menneſker!" — "God Aften Mo'er," sagde jeg, "Rumlebus skal vel ikke til Rusland i Aften, for jeg skal, fa'en æde mig, til "hvide Hane," om Mo'er saa ti Gange vil til Petersborg," hvorpaa Taarnvægteren underrettede mig om min Wildfarelse, men baade den tokke og tynde Dame, den gamle Kat, Toffelmageren og Krigsmanden grinte, for der skal jo altidens gøres Nar af Bonden. — Det ringlede ofte og Rumlebus holdt ofte stille og man steg ind og ud, men baade Taarnvægteren og jeg bleve efterhaands søvnige og vi slumrede blideligen ind og vaagnede ikke, før vi stærkt sloge Hovederne

*] *Ublekave* = *Kader*.

sammen, da Rumlebus standsede sin Fart paa Amagerstov. — „Farvel, Taarnvægter," sagde jeg, da vi gik fra hinanden. — „Farvel, Fa'er," sagde han, „og Tak for godt Selskab." — „Selv Tak," sagde jeg, for jeg kjender nok til god Levemaade."

„Jeg fik ogsaa god Levemaade i „hvide Hane," hvor jeg maatte fortælle disse mine Hændelser til Ole Poulsen, som grinte sølt svært af dem, ligesom I nu; men I staae ikke fare for, som han, at faae Milet paatværs i Halsen, for, som jeg seer, har I piint den sidste Draabe ud af Kruset, og jeg kommer nok til at begjære et Kruus, naar jeg, efter den megen Tale, vil lædse min tørre Hals. Ville Stine, bring mig en lille Soelbær og et Kruus Gammeløl, for nu er jeg til Ende med min Historie."

„Strax," svarede Stine. „Her findes ikke paa hele Amtet et eneste Menneske, som kan fortælle saa morsomt eller har oplevet saa mange besynderlige Historier som Peer Søren, den Roes maa jeg give Jer."

„Du lyver, min Dre, godt, Peer Søren, det maa jeg sige til din Roes," sagde Morten Peersøn leende.

„Som en Skjelm," istemmede Mads Madsen.

„Nu komme de Dosmerpander igjen med deres Snak," sagde Peer Søren. „Vide I da, for Fa'en, ikke, at en Historie er flætsingen Historie, naar der ikke er et Korn Løgn i hende. De ere de bedste og mest ansete Skribenter som lyve mest." — Herover lo de Alle.

„Nu maa Peer Søren ogsaa fortælle mig, hvorledes Emma saa egentlig er beskaffen," sagde Stine.

„Det er just ikke saa let en Sag, at gjøre dig det begribeligt," svarede han; „imidlertid skal jeg prøve derpaa. — Naar Stine slagter et Svin, saa stort omtrent som Reifestalden ved store Kro i Lyngby, —"

„Ih Gud fri og bevare mig!" udbrød hun.

„Saa skjær Stine ikke Hovedet af det til Sulte, men lader det smukt sidde, ligesom alle de øvrige Dele. Bugen skjæres op fra øverst til nederst og det Indvendige tages ud, hvorpaa Stine lægger Svinet paa Ryggen, hvilket I jo nok forstaaer. — Det er Emma's Skrog. — Hovedet er hendes Forende og Halen er Koret. Ved dette

staaer en Mand. Naar han dreier Halen tilvenstre, gaaer Emma tilhoire, og dreier han Halen tilhoire, gaaer Emma tilvenstre. Foran denne Mand staaet et lidet Skab, ovenpaa hvilket der staaer en Uhrskive, som viser Veien til Balleven, at de ikke skal fare vild paa det store Verdenshav. I Skabets ene Side er en Nedgang til et lidet Rum hvor Kapitainen boer Sommer og Vinter. Imellem Skinkerne findes Bænke og Stole til at sidde paa. Imellem Klæffesiderne er hele Spilleværket anbragt, heelt nede Maskineriet, som gaaer op og ned og dreier de to Hjul rundt, som sidde nede i Vandet udenpaa Siderne, hvorved Emma gaaer fremad, og naar man strækker Halsen ud, for at see efter Hjulene, sprøtser Vandet En op i Vinene. Maskineriet sættes i Bevægelse af den hvide Damp, som Emma af sin Vandkjedel futter ind i det. Denne Damp futes først ind i en lufttæt Kasse, og saa bliver den oprørt, fordi den ikke kan komme ud, og støder til Maskineriet, som da gaaer iveiret, men støder strax Dampen tilbage, og saaledes vedblive de at sla's, indtil Dampen lukkes ud i den frie Luft, saa staaer Emma stille. Hendes store og lille Skorstøen rage ogsaa iveiret imellem Klæffesiderne. Imellem Korbøvene findes atter Bænke og Stole til at sidde paa. Oppe i Halsen sidder Emma's Klokke og ved den staaer et Comennesse paa Udkik, for at forebygge, at hun ikke segler over andre Skibe eller støder Landet i Stykker; samme Comennesse heiser ogsaa Emma's Særk iveiret, naar den skal tørres. — Vaade Klokke og Stole og alt Inventarium hedder ogsaa Emma; om Kapitainen har samme Navn, skal jeg ikke kunde sige. — See saa, nu er Dampskibet færdigt. Gaae nu Alle ombord. Stine kan futte og saa kan I segle hen hvor I lyst, for nu kjører jeg hjem til min Kone. Farvel! — Og saa gik Peer Søveren ud af Døren.

